

Onderwerp:	Update ondersteuning economische dak- en thuisloze personen en doordecentralisatie beschermd wonen
Datum:	16 mei 2025
Portefeuillehouder:	M. Everhardt
Team:	Beleid Samenleving
Steller:	Anouk Zeldenthuis en Sophie Vilé

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Via deze informatie van de wethouder informeren wij u over de voortgang van de aanpak economische dak- en thuisloosheid en de doordecentralisatie beschermd wonen. Op dit onderwerp wordt regionaal samengewerkt in Amstelland verband.

In het Regioplan Amstelland 'Beschermd wonen en dak- en thuisloosheid: Een nieuwe start in Amstelland' zijn voor de periode 2021-2025 de contouren van de brede aanpak dak- en thuisloosheid neergezet¹. Wij informeren u met deze informatie van de wethouder over de cijfers in 2024 en ontwikkelingen die spelen in 2025.

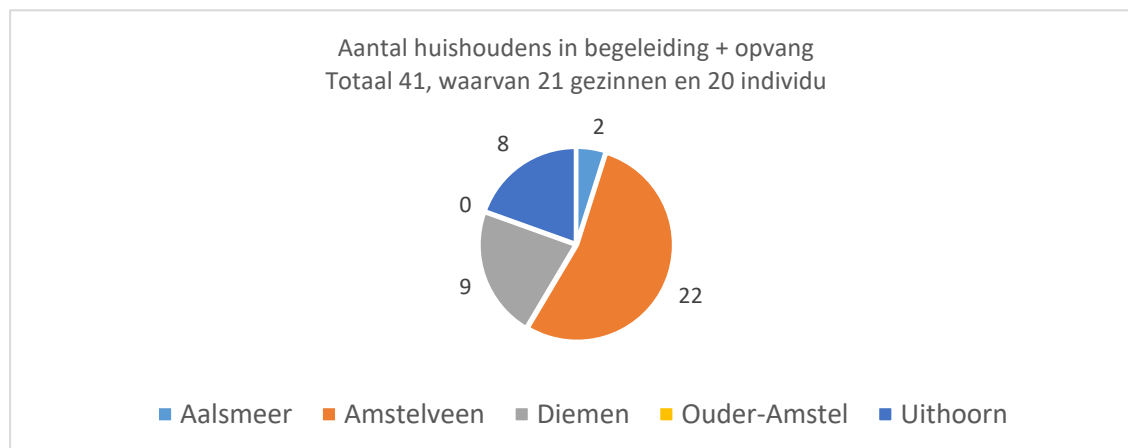
Samenvatting

Aanpak economische dak- en thuisloosheid

Doel van de aanpak is om te voorkomen dat mensen die dakloos raken door bijvoorbeeld verlies van werk, scheiding of een faillissement in een neerwaartse spiraal raken. Door het bieden van kortdurende tijdelijke huisvesting worden deze mensen in de gelegenheid gesteld om hun leven onder begeleiding weer op orde te krijgen. In 2024 hebben er regionaal 264 dak- of thuisloze inwoners begeleiding ontvangen van de Regenbooggroep. Hiervan zijn in het afgelopen jaar 125 mensen uit de aanpak gestroomd. 41 personen hebben opvang ontvangen, waarvan 21 gezinnen en 20 individuen.

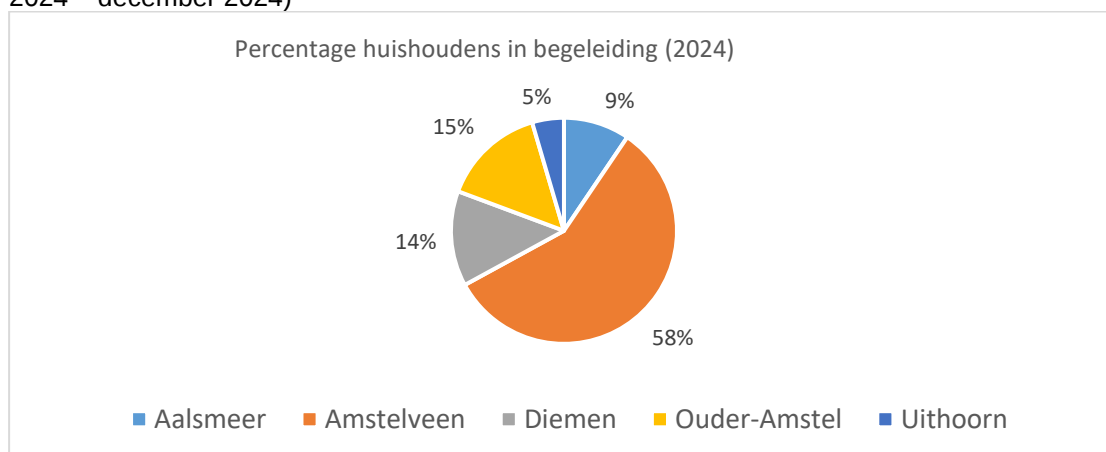
Het lukt niet iedereen om een duurzame woonoplossing te vinden. Een groot deel van de doelgroep wordt bereikt en is met de aanpak geholpen. We constateren dat het een substantieel aantal inwoners met de begeleiding lukt om uit te stromen naar een duurzame woonplek. Onderstaande figuren geven dit resultaat weer en laten de aantallen per herkomstgemeente zien.

Figuur 1: Aantallen huishoudens in de aanpak economische dak- en thuisloosheid naar gemeente van herkomst (periode januari 2024 – december 2024)

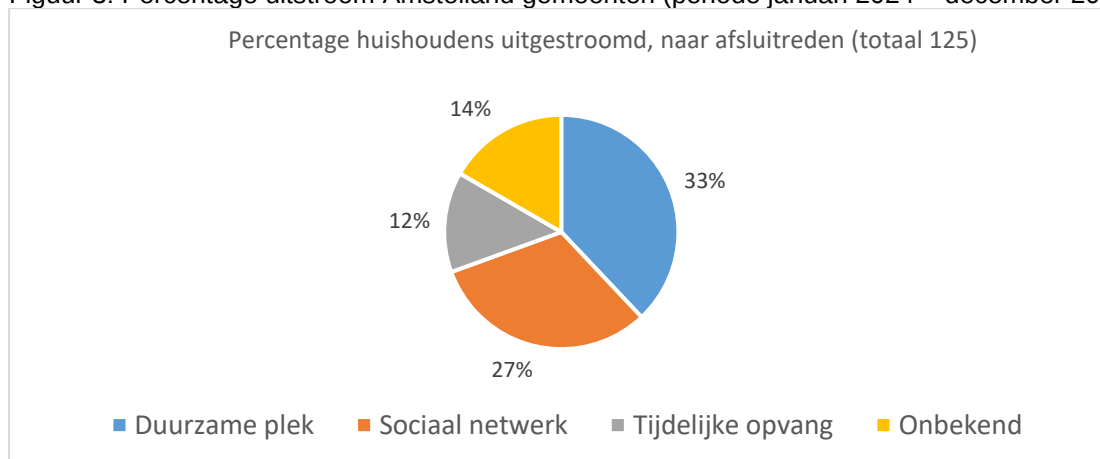

¹ Het regioplan 'beschermd wonen en dak- en thuisloosheid: een nieuwe start in Amstelland' is op 17 februari 2022 vastgesteld door de gemeenteraad van Diemen.

Figuur 2: Totaal percentage huishoudens in begeleiding, naar herkomstgemeente (periode januari 2024 – december 2024)

Figuur 3: Percentage uitstroom Amstelland gemeenten (periode januari 2024 – december 2024)

Opvanglocaties

We streven ernaar om zoveel mogelijk duurzame tijdelijke opvangplekken te realiseren. Aangezien de spanning op de vastgoedmarkt voortduurt, blijft het een uitdaging om geschikte locaties te vinden. Ook voor dakloze gezinnen blijft het vinden van een geschikte en duurzame, tijdelijke woonplek moeilijk. Daarom zijn we in die gevallen helaas soms toch nog genoodzaakt om hotelkamers te gebruiken. In 2024 hebben we voor de Amstelland gemeenten 28 hotelplaatsingen gehad.

In 2024 vingen we dak- en thuisloze inwoners uit Amstelland op in de volgende locaties:

- 1) Wenckebachweg Ouder-Amstel: 15 wooneenheden voor individuen. De cliënten in dit pand worden begeleid door HVO Querido. Geopend op 11 april 2024.
- 2) Parents House Amstelveen.
- 3) De Olmenhof Amstelveen: voormalig verzorgingshuis voor zes dakloze gezinnen. Deze opvanglocatie is beschikbaar tot april 2026.
- 4) Project Tigris: opvang voor 3 gescheiden mensen. Het project is inmiddels komen te vervallen, omdat de eigenaar het pand heeft teruggenomen.
- 5) Project Onder de Pannen.
- 6) Graaf Janlaan in Amstelveen van zorginstelling RIBW K/AM. In mei 2024 is de opvang gestopt. Eigenaar RIBW K/AM gaat de locatie gebruiken voor de beschermd wonen doelgroep (met WLZ-indicatie).
- 7) Woning Aalsmeer: in april 2024 zijn twee alleenstaande moeders hier gaan wonen.

De Amstelland gemeenten werken nauw samen voor het vinden van nieuwe opvangplekken als geschikte doorstroomlocaties en het toetsen van de haalbaarheid daarvan.

Financiën

Jaarlijks ontvangen de Amstelland gemeenten van gemeente Amsterdam (als centrumgemeente) € 1 miljoen tot en met 2026 voor de aanpak economische dak- en thuisloosheid. Amstelveen is

penvoerder voor de regio Amstelland. Het budget wordt grotendeels besteed aan de inkoop van hulpverlenende partijen en de bekostiging van opvangplekken.

ETHOS telling

De ETHOS telling is een onderzoeksmethode die ontwikkeld is door de universiteit van Leuven en in meerdere Europese landen wordt toegepast. De naam ETHOS staat voor 'European Typology of Homelessness and Housing Exclusion'. In Nederland is de uitvoering in handen van het Kansfonds en de Hogeschool Utrecht. Jaarlijks wordt op één moment het aantal dak- en thuisloze personen in een regio geteld. Dit jaar is de 3e ronde van de telling en de regio Amsterdam-Amstelland is geselecteerd om naast 8 andere regio's deel te nemen. De officiële teldag was op 8 april 2025. De raad wordt in het vierde kwartaal van dit jaar geïnformeerd over de resultaten.

De ETHOS telling geeft meer inzicht in het aantal dak- en thuisloze personen in onze regio. Daarmee kan een gemeente bepalen voor hoeveel (dreigend) dakloze mensen er huisvesting nodig is. De uitkomst van deze telling dient als onderbouwing van ons beleid en financiën. Onze beleidsaanpak economische dak- en thuisloosheid loopt namelijk tot en met 2025 en de financiële middelen lopen door t/m 2026. Vanaf 2026 wordt bekeken in hoeverre er behoefte is aan de aanpak en of er vervolg financiën vanuit het Rijk gaan komen.

Doordecentralisatie Beschermd wonen

De transitie naar een beschermd thuis wordt zowel landelijk als in de regio Amsterdam-Amstelland volop uitgevoerd. Om deze beweging financieel mogelijk te maken, heeft de rijksoverheid een nieuw verdeelmodel voor het rijksbudget opgesteld. Dit model verdeelt de middelen niet langer naar de 43 centrumgemeenten, maar over alle gemeenten. Hiervoor is een wetsvoorstel voorbereid. Het huidige kabinet heeft hierover nog geen standpunt ingenomen, wat betekent dat de middelen voorlopig nog naar de centrumgemeente Amsterdam gaan.

Producten Begeleid Thuis en Beschermd Verblijf

Sinds 1 juli 2023 heeft Amsterdam, ook voor de Amstelland gemeenten, de nieuwe Wmo-producten 'Begeleid Thuis' en 'Beschermd Verblijf' ingekocht. Deze vervangen de "Beschermd Wonen" indicaties. Begeleid thuis is een vorm van ambulante begeleiding, bedoeld voor inwoners die zelfstandig kunnen wonen maar bij wie sprake is van meervoudige complexe problematiek. Dit vraagt om intensieve begeleiding, die ongepland noodzakelijk is en in sommige gevallen 24 uur per dag beschikbaar moet zijn. Begeleid thuis kan mét en zonder wooncomponent worden geïndiceerd. Met wooncomponent betekent dat er naast de begeleiding ook een woonoplossing (onderdak) nodig is. Een inwoner krijgt dan met voorrang een woning aangeboden, waarvan het huurcontract de eerste tijd op naam van de zorgaanbieder staat (intermediaire verhuur).

Begeleid Thuis, met en zonder wooncomponent valt onder één contract, en wordt taakgericht bekostigd. Het aantal ingekochte trajecten per aanbieder varieert, wat leidt tot verschillen in het aantal beschikbare plekken per aanbieder. In samenwerking met de cliënt bepaalt de aanbieder het aantal uren begeleiding, waardoor snel kan worden gereageerd op veranderingen in de zorgbehoefte. De cliënt betaalt geen eigen bijdrage. Beschermd verblijf gaat over voorzieningen voor inwoners die niet in staat zijn om zelfstandig te wonen. Zij hebben intensieve of veelvuldig ongeplande begeleiding nodig die 24 uur per dag nabij moet zijn.

Implementatie van Begeleid Thuis in de Amstelland gemeenten

In 2024 hebben de Amstelland gemeenten een implementatieplan vastgesteld om Begeleid Thuis lokaal te realiseren.

Tot juli 2027 wordt alles wat te maken heeft met 'een dak voor kwetsbare inwoners' centraal door Amsterdam uitgevoerd. De indicatiestelling van Beschermd Verblijf en Begeleid Thuis met wooncomponent is belegd bij de Centrale Toegang GGD in Amsterdam. De Amstelland regiogemeenten hebben de gemeente Amsterdam gemandateerd voor de inkoop van ondersteuning en het uitvoeren van de Centrale Toegang. De mandatering wordt geactualiseerd, waarbij het indiceren van Begeleid Thuis zonder wooncomponent niet langer naar Amsterdam wordt gemandateerd.

Op 1 januari 2025 zijn wij gestart met het lokaal indiceren van Begeleid Thuis zonder wooncomponent. Hierop zijn de verordening en beleidsregels Wmo aangepast. De verordening is door de raad op 24 april 2025 vastgesteld. Door de indicaties zelf af te geven krijgen we beter zicht op de omvang van de doelgroep, de zorgvraag van inwoners en kunnen we meer maatwerk bieden.

Daarnaast wordt er gewerkt aan de implementatie van De Tien Werkafspraken. Dit zijn Amsterdamse werkafspraken tussen gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders voor een uniforme werkwijze bij het zelfstandig wonen van kwetsbare doelgroepen. De afspraken omvatten onder andere zorgbegeleiding op maat, goed huurderschap, vroegsignalering, het voorkomen van overlast en respect voor privacy. In 2024 is gestart met de voorbereiding van de Tien Werkafspraken in de Amstelland gemeenten. In 2025 wordt de implementatie hiervan in de regio Amstelland verder doorgevoerd, zodat de afspraken ook aansluiten op het Diemens zorglandschap en de werkwijze van de lokale woningcorporaties.

- EINDE -